

smlouva musí býti prokázána soudu listinou již v žalobě. Žádá se tedy úmluva výslovná, zřetelná. V záručních listinách žalovanými podepsaných, jež byly soudu předloženy, prohlašují žalovaní, že přejímají za pohledávku ze zboží dodaného firmě Rudolf M. rukojemství jako rukojmí a plátcí do výše 35.000 Kč, a dokládají, že jejich závaznost se vztahuje i na přesné, podmínkám odpovídající zaplacení faktur a že berou na vědomí, že faktury ty jsou splatné a žalovatelné v Brně. Rekursní soud má za to, že touto úmluvou žalovaných se žalobkyní přistoupili žalovaní k dluhu prvžalovaného Rudolfa M-a, že tím umluvili, že dluh je splatný a žalovatelný v Brně a že se dohodli se žalobkyní o tom, že, nebude-li zaplacen hlavním dlužníkem nebo jimi samými, mohou býti žalováni v Brně. Tomuto názoru rekursního soudu nelze přisvědčiti. Tím, že žalovaní vzali na vědomí, že faktury o zboží dodávaném Rudolfu M-ovi jsou splatné a žalovatelné v Brně, není přesně a zřetelně, tím méně výslovně vyjádřeno, že se podrobují ohledně svého závazku rukojemského pravomoci soudu v Brně. Vždyť závazek hlavního dlužníka jest závazkem ze smlouvy tržové, faktury obsahují tržové ceny a, poněvadž hlavní dlužník nepodepsal záruční listiny, mohl by býti právem žalován u brněnského soudu jen tehdy, kdyby tu byly podmínky § 88 druhý odstavec j. n., pak-li mu byly faktury dodány současně se zbožím nebo před dojitím zboží, o čemž důkaz listinný nebyl předložen. Závazek žalovaných není závazkem ze smlouvy tržové, nýbrž závazkem rukojemským, o němž v listinách není uvedeno, že jest splatný a žalovatelný v Brně, jako faktury. Kde jsou fakturované ceny žalovatelné, jest pro žalované lhostejno, any jim nebyly faktury zaslány, a vzali-li na vědomí, že jsou faktury žalovatelné v Brně, nevyplývá z toho ještě, že si uvědomili a podpisem nabyli vědomosti, že i jejich rukojemský závazek je žalovatelný v Brně. Při nejmenším jest uznati, že úmluva ohledně soudní příslušnosti žalob ze závazku rukojemského, jest velice neurčitá, nejasná a tudíž podle § 869 obč. zák. neplatná, nezávazná (rozh. 10.962 sb. n. s.). Při tom jest míti na paměti předpis § 1353 obč. zák., že rukojemství nelze rozšířiti za mez, po kterou rukojmí svůj závazek výslovně omezil. Byť i toto ustanovení bylo povahy hmotněprávní, jest přece jen vztahovati jeho význam, totiž, že nelze objem rukojemského závazku vykládati způsobem rozšiřujícím, i na soudní příslušnost ohledně závazku hlavního dlužníka, když rukojmí se tak výslovně nezavázal. Zavdává-li však projev rukojmího, jako ve zmíněných listinách, důvod k pochybnostem, není to projev výslovný, zřetelný a nezakládá tudíž pravomoc soudu podle § 104 j. n. Rozhodnutí 10.131 sb. n. s. týká se jen převzetí dluhu (§ 1407 obč. zák.) a nikoli rukojemství a proto na tento případ nedopadá.

Čís. 13203.

Společník, jenž v žalobě nežadá, aby žalovaný společník udal jmění nebo dluhy, nýbrž, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování, má jen právo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoliv právo na přísežné stvrzení účtu.

V tom, že společník, nedostáváje od druhého společníka plat, nepro-
coval ve společném závodě, nelze o sobě spatřovati zrušení společnosti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, Rv II 341/32.)

Žalobce založil se žalovaným společnost podle § 1175 obč. zák. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném: 1. aby žalovaný za účelem zjištění obchodů, uzavřených v době od 1. března 1927 do 30. června 1930 a výše zisků žalobci z nich příslušejících, předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování a 2. aby byl žalovaný uznán povinným jako vedoucí společník přísnežně potvrditi, že knihy a vyúčtování jsou správné a úplné. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby ad 1., žalobu ad 2. zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. Důvody: K odvolání žalovaného: Písemnou smlouvou ze dne 17. března 1927 ustanovily strany, že svůj peněžitý kapitál a svou práci spojí za tím účelem, by docílily společně zisku, který se měl rozdělití stejným dílem, že zařízení podniku má býti spoluvlastnictvím společníků a že za veškeré závazky ručí (celým) svým majetkem. Tímto ujednáním byly by založily obchodní společnost veřejnou, kdyby tu bylo předpokladu § 7 uvoz. zák. k obch. zák., což však vůbec tvrzeno nebylo. Byla tedy tím založena výdělková společnost ve smyslu § 1175 obč. zák. O tichou společnost nemohlo tu jít, poněvadž žalobcovo ručení nebylo obmezeno na jeho vklad (čl. 250 obch. zák.). Správný jest názor prvního soudce, že společnost nebyla zrušena dne 29. listopadu 1929, jelikož nebyla zrušena ani výslovně, ani činem konkludentním, za který nelze uznati, že žalobce přestal pracovati ve společenském podniku, prohlásiv, že již více nepřijde (§ 863 obč. zák.), neboť žalovanému muselo býti zřejmo, že si žalobce musí hledati jiné zaměstnání, any mu nebyly vyplaceny částky vyměřené společenskou smlouvou. Šlo-li však o společnost podle občanského práva, nestačí, by druhému společníku byly předloženy k nahlédnutí knihy a listiny společnosti, nýbrž společník obchod vedoucí, jímž nesporně byl žalovaný, má povinnost podati řádné vyúčtování (§ 1198 obč. zák.). Této povinnosti neučinil žalovaný zadost předložením bilance. K odvolání žalobce: Společník obchod vedoucí, který jest povinen podati vyúčtování, nemůže býti přidržován k tomu, by odpřisahal, že obchodní knihy a vyúčtování jsou správné a úplné, poněvadž čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. připouští vyjevovací přísahu jen ohledně seznání jmění a dluhů, kdežto vyúčtování o správě podniku jest pojmem širším, zahrnujícím v sobě veškeré jednotlivé obchody a způsob jich provedení (viz Neumannův komentář k c. ř. s. 3. vydání, str. 397 a rozhodnutí tam citované).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalobce: Žalobce uplatňuje důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. a dovolává se proto, že byla zamítnuta ona část žalobní prosby, která žádá, aby žalovaný byl odsouzen k přísnežnému stvrzení, že knihy o vyúčtování jsou správné. Dovolání však není oprávněné. Žalobce ne-

žádá, by žalovaný udal jmění nebo dluhy (čl. XLII uv. zák. k c. ř. s.), nýbrž žádá, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování. Z tohoto nároku plyne jen právo žalobcovo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoli právo na přísežné stvrzení účtu. Právní názor vyslovený ve sb. n. s. čís. 1058, jehož se žalobce dovolává, byl opuštěn (viz sb. n. s. čís. 9915). **K d o v o l á n í ž a l o v a n é h o:** Odvolací soud posoudil věc po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.) správně, vysloviv, že nelze souditi na zrušení společnosti z pouhé skutečnosti, že žalobce, když od žalovaného nedostával žádný plat, nepracoval ve společném závodě. V té příčině dostačí poukaz na příslušné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13204.

Platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle svatební smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, Rv II 1057/33.)

Žalobkyně uzavřela dne 18. května 1926 se žalovaným svatební smlouvu, v níž zřídila svému manželovi doživotní, bezplatné právo bytu ve svém domě. Ve sporu o rozvod uzavřely strany dne 5. února 1931 smír, podle něhož se vztahovalo manželovo doživotní, bezplatné právo bytu jen na světničku nad sklepem, do kteréžto světničky byl manžel povinen zříditi zvláštní vchod. Manželství stran bylo pak rozlučeno z viny manžela, načež ho manželka žalovala o zrušení svatební smlouvy. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Předdeslati jest, že odvolací soud zastává stanovisko, že smlouvu ze dne 18. května 1926 uzavřenou v notářské formě, jíž žalobkyně se souhlasem svých rodičů svému manželovi bezplatně poskytla doživotní právo bytu ve svém domě s patřičným příslušenstvím, jest považovati za svatební smlouvu podle § 1217 obč. zák., poněvadž byla sjednána o jmění manželky hledíc k manželskému svazku. Žalovaný v tom ohledu v odvolání neuplatnil jiný názor, naopak uznává smlouvu výslovně za manželskou pokud se týče za svatební smlouvu. Není tedy pochyby o tom, že podle ustanovení § 1266 obč. zák. tato smlouva rozlukou manželství z viny manžela pozbyla platnosti. Tu ovšem uplatňuje odvolatel, že tato svatební smlouva vůbec již nepřichází v úvahu jako podklad práv žalovaného, neboť strany prý soudním smírem ze dne 5. února 1931 při povolení rozvodu manželství upravily majetkové poměry podle § 105 obč. zák. znovu, tím nastala prý novace smluvního poměru, tento smír není však prý svatební smlouvou, takže rozlukou manželství beze všeho nemůže býti zrušen; pouhou pozměnou svatební smlouvy prý soudní smír také nemůže býti, poněvadž také pozměna svatební smlouvy musí býti uzavřena notářským spisem. Než tyto námitky neobstojí. Že soudního smíru jest patrno, že podkladem práva bydlení žalovaného zůstal nadále notářský spis ze dne 18. května 1926, že právo bydlení bylo jen s ohledem na rozvod manželství v rámci tohoto notářského spisu upraveno pokud